

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania P. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie
z udziałem zainteresowanych: Z. W. i B. W. -
L. s.c.
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 czerwca 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 24 stycznia 2023 r., sygn. akt III AUa 1203/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża wnioskodawcy kosztami pełnomocnika organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 24 stycznia 2023 r., sygn. akt III AUa 1203/20, Sąd Apelacyjny w Krakowie – w sprawie z odwołania P. W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie, przy udziale zainteresowanych: Z. W., L. s.c., oddalił apelację odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 31 stycznia 2020 r., sygn. akt VII U 3267/18, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie P. W. od decyzji organu

rentowego z dnia 24 sierpnia 2018 r. W decyzji tej ZUS Oddział w Krakowie stwierdził, że P. W. jako pracownik u płatnika składek Firmy Handlowej „L.” s.c. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 lutego 2018 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu w wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na fakt naruszenia przez Sąd II instancji prawa materialnego oraz przepisów postępowania, których obraza mogła mieć istotny wpływ na wynik sprawy, co przesądza o tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W ocenie strony skarżącej Sąd drugiej instancji bezpodstawnie przyjął, że stosunek pracy nawiązany przez odwołującą się nie odpowiadał definicji określonej w art. 22 § 1 k.p. Zdaniem skarżącej dowody osobowe i dowody z dokumentów potwierdzają, że wszelkie elementy stosunku pracowniczego były spełnione. Skarżąca wykonywała pracę na rzecz spółki, jej kompetencje zostały szczegółowo określone w umowie o pracę, umowa także precyzowała czas i miejsce pracy skarżącej. Nadto obowiązki pracownicze ubezpieczona wykonywała w warunkach podległości służbowej i pod kierownictwem pracodawcy, chociaż co oczywiste, forma podporządkowania była mniej formalna z racji na istniejące pokrewieństwo między skarżącą a wspólnikami spółki oraz znajomość przez skarżącą struktury i zasad funkcjonowania firmy. Za wykonywaną pracę ubezpieczona otrzymywała dostosowaną do jej obowiązków płacę. Mimo spełnienia wszystkich elementów stosunku pracowniczego Sąd II instancji niesłusznie zakwestionował podstawę podlegania przez skarżącą ubezpieczeniom społecznym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: - nie przyjmowanie do rozpoznania skargi kasacyjnej; ewentualnie - o oddalenie tej skargi; a w każdym przypadku - o zasądzenie od każdego z odwołujących na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia

(postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżąca upatruje w oczywistym naruszeniu przepisu art. 22 § 1 k.p. W uzasadnieniu wniosku, poza prostą negacją stanowiska zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie, nie przedstawiono jednak przekonującej argumentacji, w której wykazano by postulowaną oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zwrócić należy uwagę, że uzasadnienie wniosku – w swojej konstrukcji – nie uwzględnia podstawowych regulacji określających ocenę prawną zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji, w tym między innymi przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych czy też art. 83 k.c. Zamiast tego skarżąca tylko ogólnikowo wskazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na fakt naruszenia przez Sąd II instancji prawa materialnego oraz przepisów postępowania. Nie przedstawia jednak przekonującej

argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałaby prawidłowość zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w kontekście regulacji określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie (od 1 lutego 2018 r.) odwołująca się nie była pracownikiem płatnika składek. Okoliczności towarzyszące nawiązaniu analizowanej w rozpoznawanej sprawie umowy o pracę (stan ciąży i łączący się z tym spodziewany okres korzystania z uprawnień urlopowych związanych z macierzyństwem), brak obiektywnie weryfikowalnych dowodów potwierdzających rzeczywiste świadczenie przez skarżącą pracy w warunkach właściwych dla stosunku pracy (wykonywanie stałej pracy w warunkach podległości służbowej) oraz wątpliwości w zakresie potrzeby zatrudnienia wnioskodawczynie (stworzenie nowego stanowiska pracy i jego nieobsadzenie w czasie jej nieobecności w pracy) uprawniają do sformułowania tezy, iż zamiarem stron nie było wykreowanie realnie funkcjonującego stosunku pracy, lecz uprawdopodobnienie podjęcia zatrudnienia celem skorzystania przez odwołującą się ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa na zasadach przewidzianych dla pracowników, których nabycie było pewne zważywszy na fakt, iż ubezpieczona w dacie zawarcia spornej umowy spodziewała się dziecka. Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego nie pozwalają na stwierdzenie, iż wnioskodawczynie podjęła się wykonywania stałej pracy na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem i na jego ryzyko. Odwołująca się - nawet jeśli realizowała pewne czynność na rzecz rodzinnej spółki cywilnej - to nie czyniła tego na podstawie stosunku prawnego odpowiadającego naturze stosunku pracy, lecz na innej podstawie prawnej, przykładowo w ramach współpracy pozostającej w związku z prowadzoną przez ubezpieczoną własną działalnością gospodarczą (także w branży meblarskiej). Zamiar stron przedmiotowej umowy o nie obejmował faktycznego nawiązania stosunku pracy i rzeczywistej realizacji pracowniczego zatrudnienia, lecz umożliwienie wnioskodawczynie nabycia świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.).

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.

[SOP]

[a!]